

CONV 466/02

NEW VERSION

CONTRIB 176

FØLGESKRIVELSE

fra: sekretariatet

til: konventet

Vedr.: **Bidrag fra Jacob Söderman, medlem af konventet**
- "Den Europæiske Ombudsmands rolle i den fremtidige europæiske forfatning"

Konventets generalsekretær har modtaget vedlagte bidrag fra Jacob Söderman, medlem af konventet.

Strasbourg, 12.12.2002

Bidrag fra Den Europæiske Ombudsmand til Det Europæiske Konvent***“Den Europæiske Ombudsmands plads i Den Europæiske Unions fremtidige Forfatning”***

De omdelte forfatningsudkast for Den Europæiske Union behandler spørgsmålet om Den Europæiske Ombudsmand vidt forskelligt. Forskellene syntes at være bundet i usikkerhed om Den Europæiske Ombudsmands rolle i de nuværende traktater, snarere end i bevidste politiske valg af forfatterne til udkastene. Nærværende bidrag har til formål at forklare hvorfor og hvor Den Europæiske Ombudsmand skal placeres i en forfatning.

Hvorfor inkludere Den Europæiske Ombudsmand i Forfatningen?

I de fleste lande anses ombudsmandens eksistens, uafhængighed og mandat for så vigtige, at de skal nævnes i forfatningen

Ombudsmandsinstitutionen er en af vores tids betydelige forfatningssucceser. Den har bredt sig til alle kontinenter og mere end 100 lande. Institutionen blev opfundet i Europa, og der findes nu en ombudsmandsinstitution i de fleste af Den Europæiske Unions Medlemsstater, såvel som i alle de 10 ansøgerlande, som forventes at blive medlem i 2004.

Ombudsmanden tydeliggør et engagement for Unionens grundlæggende værdier, såsom demokrati, retssikkerhed og respekt for menneskerettigheder

Mange af de lande, som har befriet sig fra diktatur, har oprettet en ombudsmandsinstitution for at vise deres engagement for demokrati, retssikkerhed og menneskerettigheder. Dette var tilfældet i blandt andet Portugal, Spanien og mange af de nye demokratier i Østeuropa.

Ombudsmanden spiller en central rolle for at bringe Unionen tættere på dens borgere

Idéen om at oprette en ombudsmand for Den Europæiske Union bundede i ønsket om at fremskynde en mere åben, ansvarlig og service-orienteret forvaltning, hvilket skulle forbedre forholdet mellem den Europæiske forvaltning og borgerne.

Hvor skal Den Europæiske Ombudsmand placeres i forfatningen?

(i) Det afsnit af Forfatningen, som vedrører Unionens institutionelle rammer, henviser til både Den Europæiske Ombudsmand, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Hvorfor? Den Europæiske Ombudsmand blev oprettet i medfør af EF-traktaten, ligesom Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Disse organer blev i Laeken-deklarationen alle henvist til som observatører ved Konventet om Europas fremtid, en status som de også havde ved det Konvent, der lavede udkastet til chartret om grundlæggende rettigheder.

(ii) Det afsnit af forfatningen, som vedrører borgerrettigheder, bør indeholde retten til at klage til Den Europæiske Ombudsmand.

Hvorfor? Efter Den Europæiske Ombudsmand begyndte sit virke i 1995, har 11.000 borgere benyttet sig af deres ret til at klage. Som følge af Ombudsmandens undersøgelser har institutionerne forbedret deres indsats, og er blevet mere åbne, ansvarlige og service-orienteret. Detaljerede oplysninger om Ombudsmandens arbejde findes i en ny vejledning med titlen "Hvordan kan Den Europæiske Ombudsmand hjælpe Dem?".

(iii) Ombudsmandens parlamentariske natur bør understreges ved at medtage udnævnelse og kontrol af Ombudsmanden i listen over Europa-Parlamentets forfatningsmæssige funktioner.

Hvorfor? For at garantere ombudsmandens uafhængighed pålægger mange nationale forfatninger parlamentet at udnævne og kontrollere ombudsmanden.

Ombudsmandens mandat kunne inkluderes i enten (i) eller (ii) nævnt foroven, alt afhængigt af forfatningens struktur.

Baggrundsnote: De nuværende traktatbestemmelser

De bestemmelser i EF-traktaten, som vedrører Den Europæiske Ombudsmand, blev indført i medfør af Maastricht-traktaten.

I medfør af Artikel 21 EF, er klagemuligheden til Den Europæiske Ombudsmand en af Unions borgerrettigheder.

I medfør af Artikel 195 EF oprettes Den Europæiske Ombudsmand. Artiklen indeholder to elementer af forfatningsmæssig betydning. For det første fastslår den, at Europa-Parlamentet skal udvælge og kontrollere Ombudsmanden. For det andet fastslår den rammerne for Den Europæiske Ombudsmands mandat, idet den definerer rækkevidden af undersøgelsesbeføjelserne, og hvilke personer der kan indgive klage. Den Europæiske Ombudsmand undersøger mulige tilfælde af fejl og forsømmelser i handlinger foretaget af Fællesskabets institutioner og organer, med undtagelse af Domstolen og Retten i Første Instans under udøvelsen af deres domstolsfunktioner. Enhver unionsborger eller enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en Medlemsstat har ret til at klage til Den Europæiske Ombudsmand.

Artikel 41 TEU udvider Artikel 195 EF til at omfatte "tredje søjle".

Ombudsmandens mandat er endvidere indeholdt i Artikel 43 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.